

Струка (назив):		ГЕОДЕЗИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО		
Занимање (назив):		Геодетски техничар		
Предмет (назив):		ПРИМИЈЕЊЕНА ГЕОДЕЗИЈА		
Опис (предмета):		Стручно-теоријски предмет-вјежбе		
Модул (наслов):		КАРТЕ И ПЛАНОВИ КАО ОСНОВЕ ЗА СТУДИЈЕ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ		
Датум:	Шифра:	Редни број:	01	
Сврха				
Усвајање знања о картама и плановима као основама за студије и пројектовање објеката, мјерење на картама, оријентисање на картама, координатне мреже на плановима, одређивање промјене димензије хартије плана и одређивање деформација.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојено знање из модула предмета геодезија.				
Циљеви				
Циљеви модула: <ul style="list-style-type: none"> - Ученик разумије основне појмове о картама и плановима - Ученик разумије важност карата и плановиа у свим областима геодезије, као и у сродним наукама и занимањима - Ученик се успјешно оријентише на карти - Ученик разумије појам деформације листа плана или карте и влада вјештинама рачунања деформације карте и плана - Ученик је способан да одреди вриједност дужине на основу карте/плана - Ученик је способан да прочита вриједност угла са карте/плана - Ученик је способан да одреди вриједност координата тачака на плану/карти - Ученик зна како да израчуна дирекциони угао, контролу дирекционог угла, као и дужину између двије тачке				
Теме				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Геодетске подлоге (карте и планови) као основа за пројектовање 2. Координатни системи и координате тачака 3. Дециметарска мрежа и одређивање промјене димензије хартије плана 4. Графичко одређивање величина са плана 5. Рачунање дирекционог угла и дужине				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			

1. Геодетске подлоге (карте и планови) као основа за пројектовање	<ul style="list-style-type: none"> - Зна која је улога карата и планова у геодезији и сродним наукама, а такођер разумије значај/неопходност карата и планова за пројектовање у различитим областима привреде, технике, науке и државне управе. - Разликује план и карту. - Наведе шта све чини једну карту/план и шта се картама и плановима предствља - Се користи појмовима размјере и размјерника. - Запамти методе и начине како се оријентише карта на терену. 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално рјешава задатке претварања дужина у различитим размјерама. - Практично оријентише карту на терену. - Креће на терену уз помоћ карте. - Примјени одговарајућу „подлогу“ у зависности од геодетског задатка. 	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - комуницира са свим саговорницима поштујући принципе пословне културе, - испољи иницијативу и предузимљивост, - испољи жељу и вољу за усавршавањем у струци и цјеложивотним учењем - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стручну литературу; - Увести ученике у основе коришћења картографских подлога и планова; - Нагласити значај карата и планова за геодетску струку/науку, као и сродне науке; - Представити угледне примјере карата и планова; - Објаснити ученицима суштинску разлику између карте и плана; - Објаснити ученицима основну разлику аналогних и дигиталних карата/планова и дати теме за реферат како би ученици могли сами да истажују поменућу тему; - Провјерити сваког ученика да ли је схватио појмове карте и плана, као и њихову примјену у геодезији и сродним наукама. - Провјерити рачунске способности ученика кроз нумеричке задатке који се односе на размјеру.
2. Координатни системи и координате тачака	<ul style="list-style-type: none"> - Наведе координатне системе који се користе у геодезији - Разликује координатне системе у зависности од њихове намјене, референтног тијела/модела - Разликује глобални, државни и локални координатни систем - Разумије појам картографске пројекције и пресликавања 	<ul style="list-style-type: none"> - Практично читава вриједности координата у различитим координатним системима и са различитих картографских подлога. - Наведе и примјени одговарајући координатни систем за извршавање одређеног геодетског задатка. 	<ul style="list-style-type: none"> - испољи жељу и вољу за усавршавањем у струци и цјеложивотним учењем - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стручну литературу. - Обајснити појам координатног система, као и њихову подјелу. - Навести примјере и практично показати ученицима примјере различитих координатних система. - Објаснити појам трансформације координата у државни координатни систем. - Објаснити државни координатни систем и на примјеру показати како се читају вриједности координатаи шта оне заправо представљају.

	<ul style="list-style-type: none"> - Разумије Гаус-Кригерову пројекцију - Разумије правоугли координатни систем који се користи у државном координатном систему, као и однос координатних оса и мјерне јединице. 		<ul style="list-style-type: none"> - Развија ефикасност и уредност у раду; - Развија тачност и прецизност. 	
3. Дециметарска мрежа и одређивање промјене димензије хартије плана	<ul style="list-style-type: none"> - Разумије поступак формирања дециметарске мреже, као и њену намјену у картографских пословима који обавља геодетски стручњак 	<ul style="list-style-type: none"> - Практично користи дециметарску мрежу. - Практично одреди промјене димензије хартије плана са и без дециметарске мреже 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стручну литературу. - Објаснити појам дециметарске мреже. - Објаснити значај и примјену дециметарске мреже. - Објаснити разлог појављивања деформација карата и планова. - Објаснити поступак одређивања деформације листа плана и карте у случајевима са и без дециметарске мреже. - Практично, на примјерима, показати како се врше рачунања. - Утврдити рачунске способности ученика.
4. Графико одређивање величина са плана	<ul style="list-style-type: none"> - Разумије појмове графичког и аналитичког одређивања величина - Разликује графичко од аналитичког одређивања величина - Запамти основе принципе и поступак одређивања дужина, углова и висина са 	<ul style="list-style-type: none"> - Практично искористи размјерник како би прочитао дужину на карти. - Графички одређује координате тачака на плану. - Графички одређује дужине и углове на плану. - Графички одређује висине тачака на терену. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стручну литературу. - Објаснити разлику - Објаснити који све подаци се могу прочитати са карте. - Објаснити поступак читавања углова дужина и висина са карата и планова. - Показати кроз практичне примјере како се врше читавања.

	плана.			
5. Рачунање дирекционог угла и дужине	<ul style="list-style-type: none"> - Запамти поступак рачунања дирекционог угла. - Разумије елементе које чине дирекциони угао. - Разумије дефинисање квадранта и рачунање дирекционог угла по квадрантима 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално израчуна дирекциони угао, његову контролу, дужину са контролом између двије тачке. - Разумије за које све задатке је неопходно познавати вриједност дирекционог угла и дужине између двије тачке. - Правилно попуњава тригонометријски образац 8. - Разумије важност рачунања контрола приликом одређивања дирекционог угла и дужине. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стручну литературу. - Објаснити појам дирекционог угла, његову примјену и значај у геодезији. - Објаснити поступак рачунања дирекционог угла по квадрантима, навести примјере за сваки квадрант, као и рачунање контроле. - Објаснити поступак рачунања дужине између двије тачке, ако су дата координате, као и рачунање контроле. - Објаснити тригонометријски образац 8. - Урадити бројне примјере у обрасцу. - Провјерити рачунске способности ученика.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Геодезија - Примјена рачунара - Практична настава - Геодетски планови 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - А. Беговић, Д. Војновић: „Примењена геодезија за трећи и четврти разред усмереног образовања геодетске струке“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1989. - Географске/топографске карте, геодетски планови (катастарски, топографски, катастарско-топографски) - Видео записи - Интернет странице 				

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.

Струка (назив):		ГЕОДЕЗИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО		
Занимање (назив):		Геодетски техничар		
Предмет (назив):		ПРИМИЈЕЊЕНА ГЕОДЕЗИЈА		
Опис (предмета):		Стручно-теоријски предмет-вјежбе		
Модул (наслов):		ПРИПРЕМА ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОБИЉЕЖАВАЊЕ		
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број:	02
Сврха				
Усвајање знања о примјени елемената за обиљежавање тј. пренос пројектованог објекта са плана на терен примјеном различитих метода и обиљежавања на терену.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојено знање из 1. модула предмета Примијењена геодезија (II разред), као и предмета Геодезија и Практична настава.				
Циљеви				
Ученик би требао да разумије и рјешава задатке из области припреме елемената за обиљежавање (користећи графичку и нумеричку методу).				
Теме				
1. Припрема елемената за обиљежавање 2. Обиљежавање угла 3. Обиљежавање дужине 4. Обиљежавање тачке 5. Обиљежавање правца				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Припрема елемената за обиљежавање	- Разумије шта је поступак обиљежавања. - Разумије ко, како и зашто врши обиљежавање. - Разумије зашто је припрема за обиљежавање неопходна. - Објасни припрему за припрему за обиљежавања за	- Комуницира са профилима разних занимања која су укључена у поступак обиљежавања (Геодетска, архитектонска, грађевинска, машинска струка...) - Користи стручне термине који се односе на	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и	Наставник ће: - Увести ученике у појам обиљежавања елемената као и припреме за обиљежавање кроз теоријско излагање и практичне примјере - Објаснити важност концентна толеранције и дозвољеног одступања приликом геодетског обиљежавања пројекта.

	<p>различите геодетске методе.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разумије појам толеранције и дозвољеног одступања при раду 	<p>обиљежавање</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализира и користи документацију неопходну како би се испланирало обиљежавање и припремили елементи за обиљежавање - Да одреди адекватне инструменте и методу за обиљежавање како би се испунили захтјеви тачности обиљежавања. 	<p>стандарда који су важни за његов рад,</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - комуницира са свим саговорницима поштујући принципе пословне културе, - испољи иницијативу и предузимљивост, - испољи жељу и вољу за усавршавањем у струци и цјеложивотним учењем - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити које методе су одговарајуће за поједине послове обиљежавања и шта је задатак припреме у оквиру датих послова. - Провјерити да ли су ученици размјели шта је то обиљежавање и како се врши припрема. - Користити стручну литературу.
2. Обиљежавање угла	<ul style="list-style-type: none"> - Разумије концепт обиљежавања угла - Разликује начине обиљежавања угла. - Разумије како се рачуна поправа обиљежавања угла. - Запамти грешке које настају приликом обиљежавања угла. 	<ul style="list-style-type: none"> - Припреми податке за обиљежавање угла. - Практично обиљежи угао - Преконтролише обиљежавање угла - Рачуна поправек обиљежавања угла 	<ul style="list-style-type: none"> - испољава способност за самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - Развија ефикасност и уредност у раду; - Развија тачност и прецизност. 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стручну литературу. - Теоријски и практично објаснити различите начине обиљежавања угла. - Нумеричким примјерима објаснити припрему података за обиљежавање угла. - Објаснити изворе грешака приликом обиљежавања угла и објаснити (кроз примјере) како се рачунају поправке обиљежавања - Провјерити да ли су ученици усвојили знање.
3. Обиљежавање дужине	<ul style="list-style-type: none"> - Разликује начине обиљежавања дужине на терену. - Разумије како се дужина обиљежава директно. - Разумије како се дужина обиљежава индиректно. - Разумије тригонометријски образац 13. - Разумије 	<ul style="list-style-type: none"> - Практично обиљежи дужину директно на терену. - Обиљежи дужину индиректно. - Практично користи тригонометријски образац 13. - Практично користи тригонометријски образац 14. 	<ul style="list-style-type: none"> - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - Развија ефикасност и уредност у раду; - Развија тачност и прецизност. 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стучну литературу - Објаснити поступак обиљежавања дужина - Показати кроз практичне примјере како се обиљежава дужина - Објаснити на примјерима тригонометријске обрасце 13. и 14. - Провјерити да ли су ученици усвојили знање

	тригонометријски образац 14.			
4. Обиљежавање тачке	<ul style="list-style-type: none"> - Разликује методе обиљежавање тачке. - Разумије поларну методу обиљежавања, као и припрему података за обиљежавање том методом. - Разумије грешке обиљежавања и дозвољено одступање приликом обиљежавања тачака поларном методом. - Разумије ортогоналну методу, као и припрему података за обиљежавање том методом. - Разумије грешке обиљежавања и дозвољено одступање приликом обиљежавања тачака ортогоналном методом. - Разумије методу обиљежавања пресјеком праваца, као и припрему података за обиљежавање том методом. - Разумије грешке обиљежавања и дозвољено одступање приликом обиљежавања тачака методом пресјке 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално припреми подаке за обиљежавање поларном, ортогоналном и методом пресјека праваца. - Самостално изврши обиљежавање тачака примјерном наведених метода. - Самостално рачуна дозвољена одступања и поправке приликом обиљежавања датим методама. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стучну литературу - Објаснити поступак обиљежавања различитим методама - Показати кроз практичне примјере како се обиљежава тачка - Објаснити на примјерима како се рачунају дозвољена одступања и поправке. - Провјерити да ли су ученици усвојили знање, кроз задатке и практичне вјежбе.

	праваца.			
5. Обиљежавање правца	<ul style="list-style-type: none"> - Разумије поступак обиљежавања правца и начин припреме података како би се поменуто обиљежавање извршило. - Разумије поступак обиљежавања правца када постоји догледање између крајњих тачака. - Разумије поступак обиљежавања правца када не постоји догледање између крајњих тачака. - Разумије грешке обиљежавања и дозвољено одступање приликом обиљежавања правца. 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално припрема податке за обиљежавање правца. - Обиљежава правац када се крајње тачке догледају. - Обиљежава правац када се крајње тачке не догледају. - Самостално рачуна дозвољена одступања и поправке за обиљежавање правца. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користити стучну литературу - Објаснити поступак обиљежавања правца - Показати кроз практичне примјере како се обиљежава правац - Објаснити на примјерима како се рачунају дозвољена одступања и поправке. - Провјерити да ли су ученици усвојили знање, кроз задатке и практичне вјежбе.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Геодезија - Примјена рачунара - Практична настава - Геодетски планови 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - А. Беговић, Д. Војновић: „Примењена геодезија за трећи и четврти разред усмереног образовања геодетске струке“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1989. - Географске/топографске карте, геодетски планови (катастарски, топографски, катастарско-топографски) - Видео записи - Интернет странице 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

--